

Sporazum

bavarske deželne vlade z naslednjimi združenji: Allgemeiner Deutscher Fahrrad Club Fahrrad Landesverband Bayern (ADFC) e. V. (Bavarsko deželno zvezo nemškega kolesarskega kluba), Deutsche Initiative Mountain Bike e. V. (DIMB) (Nemška iniciativa Mountain Bike), Bund Deutscher Radfahrer (BDR) e. V. (Zvezo nemških kolesarjev), Deutscher Alpenverein (DAV) e. V. (Nemško alpsko združenje), Bayerischen Radsport-Verband e.V. (Bavarskim združenjem kolesarskega športa) in Landesverband Bayern der Deutschen Gebirgs- und Wandervereine e.V. (Deželnim združenjem nemških gorskih in pohodniških društev)

o gorskem kolesarjenju na Bavarskem

Bavarska deželna vlada in nevladne organizacije in združenja so se skupaj z okoljskim forumom Bavarske odločile za nov način zaščite narave in okolja. Okoljski forum služi za medsebojno obveščanje in ustvarjanje javnega mnenja in naj bi v smislu Agende 21 podpiral partnerstvo med deželno vlado in različnimi združenji. S prostovoljnimi sporazumi in prevzemom ustrezne odgovornosti prispevajo ti partnerji k deregulaciji in lastni odgovornosti ter k trajnostemu razvoju Bavarske.

I. poglavje

Sporazum o gorskem kolesarjenju

1. Cilj

Cilj tega sporazuma je

- določiti okvir za naravi prijazno kolesarjenje z gorskimi kolesi na vseh območjih Bavarske,
- predstaviti pogoje za gorsko kolesarjenje v naravi ter tako prispevati k pravni varnosti kolesarjev pri njihovih aktivnostih v prostem času,
- zmanjšati morebitne konflikte med gorskimi kolesarji in drugimi uporabniki narave na minimum ter spodbujati sožitje med skupinami ljudi, ki preživljajo svoj prosti čas v naravi.

2. Gorsko kolesarjenje

Gorsko kolesarjenje velja danes na splošno kot šport, ki je zelo pomemben za zdravje in brez katerega si ne moremo več predstavljati ponudb za prosti čas. Zaradi svoje priljubljenosti se je ta aktivnost na številnih območjih razvila v pomemben turistični dejavnik. Gorsko kolesarjenje sodi med naravne športe in je na splošno prijazno do narave, kar so potrdile številne znanstvene raziskave doma in v tujini. V naši lepo urejeni kulturni krajini se gorska kolesa uporabljajo skoraj izključno na že obstoječih poteh, ki so bile načrtovane za potrebe kmetijstva in gozdarstva. Na teh poteh je obremenjevanje naravnega prostora skoraj izključeno.

Datoteka: 2000/53255 / Dokumentation 26.5

Gorsko kolesarjenje je:

• aktivnost v prostem času

Gorsko kolesarjenje še zdaleč ni šport samo za mlade: v njem uživajo ljudje vseh starostnih skupin z bolj ali manj športnimi težnjami. Gorsko kolesarjenje postaja vedno bolj tudi družinski šport, saj lahko pogosto vidimo dve generaciji na skupnem izletu.

• skupinska izkušnja

Ljudje pogosto kolesarijo skupaj v manjših skupinah od tri do pet oseb in pri tem skupaj uživajo. Zaradi majhnih skupin in dolgih prog, ki jih opravijo skupaj, ne prihaja do velikih koncentracij kolesarjev na določenih območjih in s tem tudi ne do prekomernega obremenjevanja narave.

• doživljanje narave

Poleg športnega vidika je za kolesarje pomembno tudi doživljanje narave. Mnogi vidijo v tej povezavi med športom in naravo čar, da se lahko gibljejo v naravi. Kljub večjim hitrostim, ki jih dosegajo v primerjavi s pohodniki, tudi kolesarjenje omogoča uživanje naravnih lepot na poti. Predvsem mladim, katerim se je mogoče približati preko športnih aktivnosti, lahko na ta način približamo naravo.

• zdravo

Gorsko kolesarjenje izboljšuje zdravje, kondicijo in sposobnost usklajevanja. Pokrajinska raznolikost omogoča primerne ture za vsakogar: od relativno zmerno vzpenjajočih in kvalitetnih poti do strmih in tehnično zahtevnih poti.

• povezanost s prostorom

Za mnoge ljudi sodi k doživljanju narave in k športnemu vidiku tudi povezanost s prostorom, kjer nekaj doživijo. Na svojih poteh, stran od cest, običajno prevozijo velike razdalje in pogosto izbirajo pokrajinsko mikavne in kulturnozgodovinske cilje ter na ta način spoznavajo domovino.

3. Pravni položaj

Pri kolesarjenju z gorskimi kolesi na zasebnih poteh v naravi je treba upoštevati prvi odstavek 23. člena bavarskega Zakona o varovanju narave. V skladu s tem členom je vožnja z gorskimi kolesi po zasebnih poteh, npr. kmetijskih in gozdnih poteh dovoljena, če so poti za to primerne. Neprimerne so npr., če:

- zaradi vožnje po njih z gorskimi kolesi ni mogoče izključiti trajnih posledic za naravni prostor,
- poti, ki jih pogosto uporabljajo tudi pohodniki, niso dovolj široke.

Zadostna širina poti zagotavlja, da lahko pešci (pohodniki) dejansko brez nevarnosti koristijo prednost, ki jo imajo v skladu s prvim odstavkom 23. člena bavarskega Zakona o varovanju narave. Ustreznost širine poti je odvisna od vsakokratne situacije, npr. pogostost uporabe s strani gorskih kolesarjev in pešcev (pohodnikov), kvaliteta poti, vzpon, ovinki, preglednost. Pretežni del kmetijskih in gozdnih poti na Bavarskem izpolnjuje pravne zahteve kolesarjenja in so zato primerne za uporabo. V skladu s četrtem odstavkom 23. člena bavarskega Zakona o varovanju narave ostajajo drugi zakonski predpisi, ki veljajo za ceste in poti (javne ceste in poti) nespremenjeno v veljavi.

Zakon pa ne pokriva kolesarjenja zunaj urejenih poti; prvi odstavek 22. člena in 24. člen bavarskega Zakona o varovanju narave določata, da vsi deli narave niso prosto dostopni, kajti pravno gledano je vožnja s kolesi drugačna oblika koriščenja kot hoja. Samo na primernih poteh izenačuje bavarski zakon o varovanju narave hojo z vožnjo s kolesi. Vožnja po neustreznih poteh in čez drn in strn je s tem prepovedana in se lahko v skladu z drugo in tretjo točko četrtega odstavka 52. člena bavarskega Zakona o varovanju narave kaznuje z denarno kaznijo. Če je kolesarjenje na sicer primernih poteh v naravi na nekem območju nezdružljivo z interesi drugega rekreacijskega prometa ali ogroža naravno

ravnovesje, ga lahko naravovarstveniki v skladu s 26. členom bavarskega Zakona o varovanju narave omejijo ali prepovejo. Poleg tega se lahko kolesarjenje omeji tudi z odloki v skladu s III. poglavjem bavarskega Zakona o varovanju narave (npr. v naravnih rezervatih). Nadpovprečni promet z gorskimi kolesi se lahko rešuje tudi z vodenjem (npr. z opozorilnimi tablam).

4. Pravna varnost za gorske kolesarje – lastna odgovornost

Zelo malo gorskih kolesarjev in pohodnikov pozna pravno podlago za njihovo dejavnost v prostem času. Ne nazadnje prihaja tudi zaradi tega vedno znova do obremenjevanja naravnega okolja in do konfliktov med obema skupinama. Poleg tega se v primeru nesreč postavlja vprašanje odgovornosti. Zato je potrebno sicer jasno formulacijo bavarskega zakona o varovanju narave, v skladu s katerim je kolesarjenje (kar velja tudi za gorska kolesa) dovoljeno samo po ustreznih poteh, pojasniti tudi posameznim gorskim kolesarjem in pohodnikom. Zaradi raznolikosti rekreacijskih površin na Bavarskem pa ni mogoče določiti pravil o ustreznosti poti, ki bi veljala povsod. Zato je pri presojanju, ali je neka pot primerna na gorska kolesa ali ne, odvisno od vsakokratne situacije. Praviloma je taka presoja potrebna le v primeru konflikta, ki zahteva rešitev. Zato je treba razvijati strategije, ki bodo omogočale, da do takih konfliktov sploh ne bo prihajalo.

V smislu takega izvenzakonskega reševanja zadev, ki ga želimo doseči s tem sporazumom, je zato potrebno, da se v upravnih predpisih določi širina ali kvaliteta poti, ki je primerna za gorsko kolesarjenje. Pogodbene stranke želijo zato

- gorske kolesarje,
- strokovni tisk in
- založbe, ki izdajajo in širijo literaturo o gorskem kolesarjenju,

informirati o pravnem položaju in s tem istočasno apelirati na gorske kolesarje, naj uporabljajo samo tiste poti, katerih uporaba ne obremenjuje narave in na katerih ni ogrožena prednost pešcev.

Smernice in ukrepi Strategije za reševanje konfliktov

Za preprečevanje ali reševanje konfliktov so podpisana združenja pripravljena sodelovati pri določanju poti za gorsko kolesarjenje ali se obvezujejo, da bodo v ta namen prispevala ustrezne strokovnjake. Če je potrebno, se lahko zato gorsko kolesarjenje na določenih področjih nadzoruje z ustreznimi ukrepi, da

- ne ogroža kakovosti naravnega okolja, da je zagotovljeno ohranjanje naravnih biotopov in da se prepreči možno ogrožanje rastlinskih in živalskih vrst,
- se (v posameznih primerih) rešijo morebitni konflikti med gorskimi kolesarji in drugimi uporabniki narave.

Mediacija

- Za reševanje ali preprečevanje konfliktov iz naslova varovanja narave bodo pristojni bavarski organi v posameznih primerih pravočasno vključili združenja gorskih kolesarjev. Do sodelovanja oz. zaslišanja bo prišlo še preden bo bavarska vlada v skladu s 26. členom ali v skladu s III. poglavjem bavarskega Zakona o varovanju narave začela razmišljati – o splošni ali samo za posamezna območja – omejitvi ali prepovedi uporabe poti za gorske kolesarje.

- V primeru konfliktov o pravici uporabe poti med gorskimi kolesarji in drugimi vrstami športov v naravi bodo bavarski organi, ki so pristojni za ustrezni naravni prostor, delovali čim bolj posredovalno.

Obveščanje in izobraževanje članov

- Združenja obveščajo svoje člane o okolju prijaznem ravnanju, jim poskušajo posredovati potrebno znanje ter način obnašanja, ki bo služil temu namenu, da bodo lahko okolju prijazno uživali v naravi. Člane bodo spodbujala, da spoštujejo sporazum, ki je bil sklenjen med njimi in bavarsko deželno vlado.
- Združenja spodbujajo svoje člane, naj uporabljajo samo take poti, ki so v skladu s predpisi bavarskega Zakona o varovanju narave. Ne podpirajo prizadevanj, katerih cilj je dovoljevanje prevozov gorskih koles v vzpenjačah in na vlečnicah, razen če to služi za reševanje konfliktov ali je okoljsko smiselno.
- Združenja spodbujajo svoje člane, da spoštujejo sprejete dogovore o sožitju na skupnih poteh (II. poglavje).

6. Gorske kolesarske smeri

Priporočene kolesarske smeri in njihovo navezovanje na ÖPNV, kakor tudi obstoječe kolesarske steze, omogočajo pomemben prispevek k ohranjanju okoljske vrednosti pokrajine in pospeševanje možnosti za oddih in rekreacijo na Bavarskem, istočasno pa je s tem zagotovljeno, da se uporaba gorskih koles ne bo prenesla na okoljsko občutljiva območja. Združenja, združena v bavarsko strokovno komisijo Mountainbike, so pripravljena podpreti lokalne pobude za pripravo priporočenih poti za gorske kolesarje, in jih tudi logistično podpreti. O teh priporočenih poteh se lahko potem obvešča uporabnike npr. preko strokovnega tiska, turističnih združenj ali mreže prenočišč. Pri tem je potrebno opozoriti tudi na to, da so bile te ceste in poti praviloma zasnovane za potrebe kmetijstva, gozdarstva ali vodnega gospodarstva in da služijo tudi za lov in ribolov in da je potrebno upoštevati namembnost teh poti. Tudi zaradi lastne varnosti morajo gorski kolesarji svojo vožnjo temu prilagoditi.

II. poglavje

Sporazum o sožitju na skupnih poteh

Pohodniki in gorski kolesarji imajo skupne korenine: ljubijo hribe in naravo. Številni ljubitelji narave se odpravijo na pot v pohodniških čevljih in z gorskim kolesom. Kljub temu pa vedno znova prihaja do konfliktov med tema dvema skupinama. Prostora za rekreacijo v naravi ni mogoče poljubno povečevati, število »uporabnikov narave« pa se nenehno povečuje. Zato se združenja v vseh delih Bavarske zavzemajo za dobre odnose med gorskimi kolesarji in pohodniki. Združenja, kot predstavniki obeh skupin, se zavedajo svoje odgovornosti za okolje in naravo. S to pobudo želijo pri svojih članih apelirati na boljšo sprejemljivost drugih oblik rekreacije ter tako dati pobudo za dobre medsebojne odnose. Združenja, ki so vključena v to iniciativo, se dalje sporazumevajo, da bodo preko tiska in različnih prireditev skrbela za boljše medsebojno razumevanje in pazljivo ravnanje z naravo.

Skupaj za naravo

1. Dobro medsebojno sodelovanje

Prijaznost in medsebojna obzirnost sta predpogoja za dobro sožitje. Seveda upoštevajo vsi uporabniki zakonske predpise in veljavne lokalne predpise. Tudi pravice lokalnih prebivalcev morajo kolesarji in pohodniki spoštovati.

2. Prednost šibkejšemu

V hribih velja pravilo prednosti šibkejšemu. Gorski kolesarji naj vozijo vedno s primerno hitrostjo in dovolj daleč od pešcev, psov in drugih kolesarjev. Kadar so otroci na stezi, je treba vedno voziti počasi!

3. Znaki

Prijazno opozorilo preprečuje nesreče in konflikte. Najbolje je, da se pohodniki in kolesarji sporazumevajo z znaki. Če se kolesar na gorskem kolesu približuje pešču od zadaj, je najbolje, da ga opozori nase s prijaznim pozdravom. Kolesar se naj zapelje mimo, ko dobi od pešca znak, da je ta pripravljen, da ga prehitijo. Pohodniki bodo kolesarjem radi odstopili prostor, da jih prehitijo.

Za bavarsko deželno vlado, za delovno skupino pohodništvo, kolesarjenje, plezanje v bavarskem okoljskem forumu

Dr. Werner Schnappauf, Jörg Ruckriegel
Ministra za razvoj podeželja in okoljska vprašanja

Za nemški kolesarski klub (Allgemeiner Deutscher Fahrrad Club) in za nemško iniciativo Mountain Bike

Bavarska deželna zveza

Armin Falkenhei, Manfred Huchler
Deželni predsednik Predsednik

Za nemško alpsko združenje (Deutscher Alpenverein), za Deželno zvezo Bavarske nemška združenja hribolazcev in pohodnikov

Klaus Strittmatter, Dr. Helmut Reinel
2. predsednik, Predsednik

Za združenje nemških kolesarjev, bavarsko združenje kolesarskega sporta (Bund Deutscher Radfahrer Bayerischer Radsport-Verband e.V.)

Volker Brunner, Hans Christoph
Strokovni predstavnik, častni predsednik MTB

München, dne 05. 10. 2000